

## **POPROWADZIĆ** (29) *vb pf*

*Oba o oraz a jasne.*

*inf* poprowadzić (1). ◇ *fut 1 sg* poprowadzę (6). ◇ *2 sg* poprowadzisz (3). ◇ *3 sg* poprowadzi (13).  
◇ *3 pl* poprowadzą (5). ◇ *imp 2 sg* poprowadź (1).

*Sł stp, Cn brak, Linde XVII – XVIII w.*

1. *Pójść z kimś, wskazując mu drogę (może również oznaczać przymus); ducere Vulg, JanStat; comitari Calag; deducere Vulg [w tym: kogo, co (16)] (19) : Boże w niebo wstąpienie [...] tysiącami tych będzie ktorzy nie będą radować [Ps 67/18] (koment) To iest, tyliczmi będzie angelskich zastępów ktorzy iego poprowadzą. WróbŻołt V8v; Tak mie wylczy poprowadzą I blisko Boga poładza RejKup t8v; BielKron 35; Geferten geben. Poprowadzić/ et wepoł iechać/ albo isć. Comitari. Calag 221a.*

*poprowadzić dokąd (7): BielKron 12; SkarŻyw 22; Podźciełz za mną miłe duze [...]. Záprowadzę was do Ráiu [...] Y miód dam pić/ z złotey czálze. (did) Y poprowadzi ie gdzie ná łtronę/ á dzieći łamy tylko będą śpiewać. (-) MWilkHist G2; póydziemy gdzie poprowadzilz: wylczyłmy iuz we zbroiach OrzJan 134; Abowiem báránek ktory iest w pośrzodku łtolice/ będzie ie rządzil/ y poprowadzi ie do źrzodeł wod żywotá y otrze Bog wylcelką łzę z oczu ich. WujNT Apoc 7/17 [przekład tego samego tekstu SkarŻyw], Ioann 21/18. Cf poprowadzić skąd dokąd.*

*poprowadzić skąd dokąd (1): IEłli Zydowie wedle zwyczajú iwęgo którego z vmártych łwych/ albo z miáltá do miáltá/ albo z powiátu do powiátu/ albo z łiemie do łiemie poprowadzą: chcemy/ áby nic przez Piłárze náłzé z nich nie było wylciągano SarnStat 253.*

*poprowadzić którędy (1): [kat do skazanego] Nie ia łiebie trácę/ Ale twoie vczynki/ ktoreć teraz plácę. Potym mu go Ceklarze do ręku podádzą: A Cechowie go zbrojni łrzodkiem poprowadzą. KlonWor 40.*

*Przysłowie: Słepy łlepego nie dobrze poprowadzi/ obá w doł wpádną/ mowi Pan. SkarKaz 279b.*

*Przen (6) :*

*poprowadzić dokąd (5): RejPos 54v; SkarŻyw 114; Tám ia zás znou/ piękney Kállioy/ Przed Máiełtat twoy poprowadzę łtopy GrochKal 28; Gdzie ten czás/ co mi ielcze ná łwiećie zółtaie Strawię? á w które mé łzy poprowadzę kráie? Y kogóz piérwéy plákác! GórnTroas 75; SkarKaz 553b.*

*poprowadzić którędy (1): Czekálem łię Pánie kiedy mię zálółáz: myłłć łię ochotnie odezwác: áby mię ná onę godzinę nic nie trzymáło áni przelkadzáło do wylłcia z łiałá tego/ á do drogi ktorá mię poprowadzilz: tám gdzie z Oycem y z Duchem ł. kroluiełz Bog ieden ná wieki. Amen. SkarKaz 553b.*

*Fraza: peryfr. »poki łłonce poprowadzi lata« = póki łłonce będzie odmierzac łzas, tj. do końca łwiata (1): Krółłtwo/ Siońłka łkáló/ Twęgo królá będzie trwáło/ Poki łłonce górolotné Poprowadzi łátá wrotné. KochPs 212.*

2. *Pokierowác jakimł działaniem; persequi Mącz [co] (10) : ex usu quod est id persequar, [...] to co połitek niełie to przed łie poprowadzę. Mącz 223a; Będzie mu wóldzem w łitwie Bóg łálkawy/ Y poprowadzi ón łam iego łprawy. ZawJeft 9.*

*Zwoty: »rzecz (zaczętá) (dalej) poprowadzić« = kontynuowác (2): Mącz 392a; á ia rzecz záczętá [tj. Epitalamium] Poprowadzę z wefelem. SapEpit B3v.*

»[jakiemi] drogami poprowadzić« = *zadziałać w określony sposób (1)*: nie tylko muidzie oprzyiacioły ale y o iego Smigiel, ktory wPolscze kupił, y zaktory dał kilkadziesiąt tysięcy złotych iednak temi drogami topoprowadzi, iakosię nie będzie znaczyło nie aby to ex in stinctu aliquo było, iedno dla ratunku rzeczy swoich. *ActReg* 111.

**a.** *W tekstach biblijnych i religijnych: Zapewnić przewodnictwo duchowe; ambulare, ducere PolAnt* (5) : Poprowadzi pokorne w ípráwiedliwoćí/ á pokornych náuczy drogi íwoiey. *BibRadz Ps* 24/9; *BudBib Is* 40/11; á ítárfzy [w klasztorze] mu błogófláwił mowiac: Idz Synu w imię Oycá y Syná y Duchá S. miey z sobą Páná Iezufa/ ktory cię poprowadzi iáko on chce. *SkarŻyw* 134; *KołakSzczęśl* C2.

*W przen (1)* :

*Zwrot*: »na drogę poprowadzić« (1): Bo mowíłz ku mnie te słowá íam/ íż [...] ná drogę vznánia twego/ poprowadzę cię íam z miłóśierdzia íwoiego *ArtKanc* L10v.

*Synonimy*: **1.** *pość, powieść, udać się.*

*Formacje współrdzenne cf* PROWADZIĆ.